

Kutrovácz Gábor

Tudománytörténet és
Tudományfilozófia Tanszék

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Természettudományi Kar

Zemplén Gábor / Héra Gábor
Filozófia és Tudománytörténet
Tanszék
BME

1111 Budapest, Sztoczek J. u. 2-4.
St. ép. fsz. 2.
Telefon: 463-1181

Kutatásmódszertan

Általános célkitűzések

2009. február 9-10, BME - ELTE

A tantárgy célkitűzése

■ „A kurzus célja, hogy a hallgatók tudatos viszonyt alakítsanak ki saját tudományterületük fogalmi és módszertani eszközeivel. A kurzusban a tudományos megismerés alapvető jellemzőit és a kutatás legfontosabb módszertani normáit tárgyaljuk. Elemezzük a tudományos gondolkodás fogalmi alapjait (mit értünk tudás alatt, mi az oksági viszony, mi a természeti törvény), valamint megvizsgáljuk a megismerés folyamatának fázisait (tapasztalás, hipotézis- és elméletalkotás). A kutatási módszerek közül tárgyaljuk a kísérlet, a mérés, a kvantifikáció és a hipotézis-ellenőrzés (bizonyítás és cáfolás) problémáit, a matematika szerepét a természettudományokban. Megvizsgáljuk, mikor tekinthetünk egy elméletet bizonyítottnak, avagy megcáfoltnak, és hogy milyen vizsgálati eredmények támasztanak alá egy adott elméletet. A kurzus folyamán történeti és kortárs példákkal illusztráljuk, hogy a tudomány működése során hogyan valósulnak meg a bemutatott módszertani szabályok.”

A tárgy kialakítása

- A „Kutatásmódszertan” tárgy jelenleg a hazai oktatási gyakorlatban unikumnak számít. Fő célja megalapozni a szakmódszertanok elsajátítását, valamint segíteni a hallgatókat reflektálni életvilágbeli problémáikra
- A tárgy fejlesztését a BME GTK Filozófia és Tudománytörténet Tanszéke végzi
  - Az OTKA,
  - NKFP és az
  - EU 7. kp. „History and Philosophy in Science Education”
  - pályázatának támogatásával
- A tárgy kidolgozói
  - Héra Gábor
  - Dr. Kutrovátz Gábor – ELTE
  - Dr. Láng Benedek
  - Prof. Margitay Tihamér
  - Dr. Tanács János
  - Dr. Zemplén Gábor
- Az oktatást és számonkérést végzők a 2008/09-es félévben:
  - Héra Gábor
  - Hudy Róbert
  - Kertész Gergely
  - Dr. Zemplén Gábor

Fontos tudnivalók

■ A tantárgy oktatásának módja: előadás

- Követelmények: a félévi előadások anyagának ismerete:

- <http://www.filozofia.bme.hu/~zemplen/Method/>

- <http://hps.elte.hu/~kutrovatz/courses/kutmod.htm>

■ Követelmények ELTE: ZH

■ **Követelmények BME**: Akik félévközi jeggyel záruló tantárgyként veszik fel az órát, azok a két anyagrészt lezáró két ZH eredményeinek alapján kapnak félévközi jegyet.

- ZH időpontok: a félév első heteiben a hallgatókkal egyeztetett időpontokat az előadó az órán szóban ismerteti
- A ZH-k várhatóan min 30. max 60. perc hosszúak és az órák időpontjában kerülnek megírásra (esetleg több teremben ill. csoportban)
- A jegyszerzés feltétele: a tárgy sikeres elvégzéséhez legalább egy, az oktatási héten megírt ZH-nak elégségesnek (vagy jobbnak) kell lennie ÉS minden ZH-nak (a javító ZH-kal együtt) 50 % fölöttinek kell lennie ill. a két ZH átlagának 65 % fölöttinek kell lennie.

■ Akik vizsgával záruló tárgyként veszik fel az órát, azoknak a vizsgaidőszakban írásbeli vizsgát kell tenniük, de – amennyiben megírták a zárthelyi dolgozatokat és a főnti követelményeknek megfelelnek – választhatnak a ZH-k eredményének átlaga és a vizsgajegy között.

■ Pótlási lehetőség (ELTE):

- A vizsgaidőszakban meghirdetett időpontokban

■ Pótlási lehetőségek (BME)

- félévközi jeggyel záruló tárgy esetében a pótlási héten, két előre egyeztetett időpontban van lehetőség a ZH-k javítására. Sikertelen javítás esetén pótvizsgaként a vizsgaidőszak egyik előre meghirdetett írásbeli vizsgaidőpontjában.
- Vizsgajeggyel záruló tárgy esetében pótvizsgaként bármelyik vizsgaidőpontban (külön pótvizsga céljából nem lesz vizsgaidőpont megadva).

■ Konzultációs lehetőségek: minden héten heti 2 óra a tanszéki hirdetőkön kiírt időpontban

- A előadások anyagának internetes változatára a Creative Commons licenz érvényes

© [Creative Commons - Jelöld meg!-Ne add el!-Ne változtasd! 2.5 Magyarország Licenc](#)

■ Ajánlott még a tárgy adatlapja: /jegyzet, tankönyv, felhasználható irodalom:

- <http://hps.elte.hu/~kutrovatz/courses/kutmod.htm>
- <http://www.filozofia.bme.hu/gradualis/tematikak/kutatasmodszeran/>

Javaslatok a kurzussal kapcsolatban

- A kurzus diái várhatóan elérhetőek lesznek az interneten az órát megelőzően. A hallgatóknak javasoljuk, hogy a letöltött és kinyomtatott anyagra jegyzeteljenek (a fájl .pdf, így a fájlban dolgozni nehézkes).
- Fontos információ: a számonkérés módja lehet házidolgozat, amennyiben
  1. A hallgató az első ZH előtt jelezte és igazolta, hogy külföldi tanulmányi útja miatt nem tud részt venni az órákon ill. a számonkérési alkalmakon, és esszétémát és feldolgozási módot egyeztetett az oktatóval.
  2. A hallgató írásban vállalta, hogy TDK dolgozatot ír, és annak első (15-20 oldalas) változatát a pótlási hétig elkészíti.
    - Minden hallgató nyilatkozik arról, hogy munkáját önmaga készítette el (lásd a könyvtár „Nyilatkozat” fájlját).
    - A források a szakmai konvencióknak megfelelően vannak jelölve a (nem plagizál, ollóz, csak a felhasznált irodalom jelenik meg a bibliográfiában, de ott minden felhasznált tétel egyértelműen be van azonosítva, stb. ezekhez lásd: <http://www.uni-miskolc.hu/~bolantro/informalis/index.html>, különös tekintettel az Esszéírás rész Bibliográfia fejezetét, mint példát, de bármilyen elterjedt konvenció használható).
    - Elvárt, hogy a hallgató **saját** véleménye, állásfoglalása és annak indoklása jelenjen meg a dolgozatban. Pozitívum, ha a hallgató az önálló munkával elért eredményeket összehasonlítja a szakirodalmi adatokkal, illetve a szakirodalmi álláspontokat ütközteti, kritikusan elemzi.
    - Dolgozatra a hallgató csak szóbeli védés után (külföldön tanuló hallgató esetében email, skype) kaphat jegyet. A védésen a hallgató érvel a dolgozat fő tézise mellett és az oktató kritikái ellen.

Jegyzetek

Jegyzetek
